

Hoe de arts dient te handelen indien een patiënt weigert zich te laten testen op COVID-19 of weigert de verplichte maatregel van quarantaine na te leven

Doc	a167027
Publicatiedatum	19/09/2020
Origine	NR
	COVID-19
	Ziekten (Overdraagbare-)
Thema's	Beroepsgeheim
	Noodtoestand

De nationale raad van de Orde der artsen heeft onderzocht wat de arts moet doen indien een patiënt, die voldoet aan de definitie van een mogelijk geval van COVID-19 of geïdentificeerd is als hoog-risico contact, weigert zich te laten testen of weigert de verplichte maatregel van quarantaine op te volgen.

1. Inleiding

Overeenkomstig de richtlijnen van Sciensano voor gezondheidsprofessionals moeten sommige categorieën van personen verplicht worden getest op COVID-19.

(https://covid-19.sciensano.be/sites/default/files/Covid19/COVID-19_Case%20definition_Testing_NL.pdf;

https://covid-19.sciensano.be/sites/default/files/Covid19/COVID-19_FAQ_travel_NL.pdf)

Daarnaast moet de arts de patiënt informeren over de verplicht te volgen maatregelen, onder meer de verplichte quarantaine.

(https://covid-19.sciensano.be/sites/default/files/Covid19/COVID-19_procedure_contact_NL.pdf)

De nationale raad kreeg herhaaldelijk de vraag wat de arts moet doen indien een patiënt weigert zich te laten testen of weigert de verplichte maatregel van quarantaine op te volgen.

1. De patiënt weigert zich te laten testen

Overeenkomstig artikel 8, § 1, van de wet van 22 augustus 2002 betreffende de rechten van de patiënt (hierna: patiëntenrechtenwet) heeft de patiënt het recht om geïnformeerd, voorafgaandelijk en vrij toe te stemmen in iedere tussenkomst van de beroepsbeoefenaar.

Artikel 8, § 4, van de patiëntenrechtenwet bepaalt dat de patiënt het recht heeft om de in § 1 bedoelde toestemming voor een tussenkomst te weigeren of in te trekken. De grondslag van het weigeringsrecht is enerzijds gelegen in de fysieke integriteit van de patiënt, anderzijds in de geneeskundige behandelovereenkomst.(1) De patiënt kan bijgevolg nooit gedwongen worden tot de afname van een test.

Het weigeringsrecht van de patiënt doet evenwel geen afbreuk aan de verplichting van de arts melding te maken van een mogelijke besmetting bij de gegevensbank opgericht bij Sciensano.

De verplichte melding gebeurt op basis van artikel 6, § 1, van het Koninklijk besluit nr. 44 van 26 juni 2020(2). Ook indien de patiënt weigert zich te laten testen, moet de arts melding maken van een meldingsplichtige ziekte binnen de 24 uur vanaf het eerste vermoeden van een ernstige infectie die is opgenomen in de lijst "meldingsplichtige infectieziekten", met het oog op de opstart van de contactopvolging.

De arts kan deze melding doen via het "eFormulier 3", "Directe aanvraag contactopvolging bij zeer sterk vermoeden van besmetting COVID-19, onafhankelijk van het testresultaat". (https://covid-19.sciensano.be/sites/default/files/Covid19/COVID-19_procedure_GP_NL.pdf)

1. De patiënt weigert in quarantaine te verblijven

Hoewel het weigeren van een test een fundamenteel recht is en geen directe gevolgen met zich meebrengt, kan het niet naleven van de verplichte maatregel van quarantaine wel een gevaar betekenen voor de volksgezondheid.

De arts dient de patiënt te informeren over deze gevaren, te wijzen op de individuele verantwoordelijkheid van de patiënt ten aanzien van de maatschappij en te communiceren dat, indien de patiënt deze maatregel niet naleeft, de mogelijkheid bestaat dat de arts de bevoegde autoriteiten, met name de dienst infectiebestrijding, op de hoogte kan brengen van de overtreding.

Indien de arts verneemt dat de patiënt, door het niet naleven van de quarantainemaatregel, een onmiddellijk en ernstig gevaar betekent voor de gezondheid van anderen, en het onthullen van de informatie de enige manier is om een hoger belang, met name de volksgezondheid, te beschermen, kan de arts het beroepsgeheim doorbreken op basis van de noodtoestand.

In dat geval kan de arts de dienst infectiebestrijding van zijn regio op de hoogte brengen van de situatie en de nodige gegevens van de patiënt doorgeven.(3)

(https://covid-19.sciensano.be/sites/default/files/Covid19/COVID-19_procedure_GP_NL.pdf)

1. Besluit

De patiënt heeft het recht te weigeren zich te laten testen op COVID-19. Het fundamenteel weigeringsrecht doet geen afbreuk aan de verplichting van de arts de gezondheidsgegevens van de mogelijks besmette patiënt door te geven aan de gegevensbank opgericht door Sciensano.

Het weigeren van een test geeft geen aanleiding tot het doorbreken van het beroepsgeheim. Doch, het niet naleven van de verplichte maatregel van quarantaine kan, indien dit een onmiddellijk en ernstig gevaar betekent voor de volksgezondheid, aanleiding geven tot het doorbreken van het beroepsgeheim. De arts kan in dat geval de dienst infectiebestrijding van zijn regio op de hoogte brengen.

(1) *T. Vansweevelt en F. Dewallens, "Handboek gezondheidsrecht Volume II, Rechten van patiënten: van embryo tot lijk", p. 345*

(2) *KB nr. 44 van 26 juni 2020 betreffende de gezamenlijke gegevensverwerking door Sciensano en de door de bevoegde regionale overheden of door de bevoegde agentschappen aangeduide contactcentra, gezondheidsinspecties en mobiele teams in het kader van een contactonderzoek bij personen die (vermoedelijk) met het coronavirus COVID-19 besmet zijn op basis van een gegevensbank bij Sciensano.*

(3) *De ambtenaren- artsen of artsen van het Agentschap kunnen binnen de perken van hun opdracht en voor zover noodzakelijk bijstand vorderen van de lokale of de federale politie; art. 41, §4, tweede streepje, decreet van 21 november 2003 betreffende het preventieve gezondheidsbeleid; art. 19, §4, decreet van 2 mei 2019 tot wijziging in het Waalse wetboek van sociale actie in gezondheid wat betreft de preventie en de bevordering van de gezondheid.*